

Roll No. ....

D-3357

**B. A. (Classics) (Part III)
EXAMINATION, 2020**

VYAKARANAM

(Optional)

Paper Second

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 75

सूचना : सर्वेष्वपि प्रश्नेषु समानाङ्काः ।

1. शब्दानुशासनस्य कानि प्रयोजनानि महाभाष्यमनुसृत्य
व्याख्यायताम् । 15

अथवा

वर्णसमाम्नायोपदेशप्रयोजनम्, तत्र प्राप्तदोषवारणं च
भाष्योक्तदिशा प्रदर्शयत ।

2. रेफस्य यकारवकाराभ्यां पूर्वोपदेशः परोपदेशो वेति विविच्यताम् । 15

अथवा

हकारस्य (हवर्णस्य) माहेश्वरसूत्रे किमर्थं वारद्वयं प्रयुक्तम्
महाभाष्यमनुसारं लिख्यताम् ।

3. भगवता पतञ्जलिना अयोगवाहविषये किं प्रतिपादितं
स्वकीयाभिमतं स्पष्टीक्रियताम् । 15

P. T. O.

अथवा

“लोकतोऽर्थाप्रयुक्ते शब्दप्रयोगे शास्त्रेण धर्मनियमः क्रियत” इति वार्तिकस्य व्याख्या कार्या ।

4. इकोगुणवृद्धीति सूत्रे वृद्धिग्रहणप्रयोजनममुपपाद्यताम् । 15

अथवा

इकोगुणवृद्धीति सूत्रे इग्रहणप्रयोजनं साधूपपादयत ।

5. अधोलिखितानां दशवाक्यानां शुद्धिकार्या— 15

- (i) ग्रामस्य परितः वृक्षाः सन्ति ।
- (ii) वृक्षेण पर्णानि पतन्ति ।
- (iii) हरिः बैकुण्ठे अधिशेते ।
- (iv) तथा त्रयः ग्रन्थानि पठितम् ।
- (v) सीता रामस्य सार्धं वने भ्रमति ।
- (vi) लक्ष्मीं समुद्रात् उद्भवति ।
- (vii) माता निलीयते पुत्रः ।
- (viii) मया ग्रन्थं पठामि ।
- (ix) सः प्रकृतेः चारुः ।
- (x) मा मोदकं रोचते ।
- (xi) चर्मणे द्वीपिनं हन्ति ।
- (xii) हनुमानाय नमः ।
- (xiii) सर्वाणि छात्राः पठन्ति ।
- (xiv) तिस्रः बालकाः ग्रामं गच्छन्ति ।
- (xv) विद्या विनयात् शोभते ।